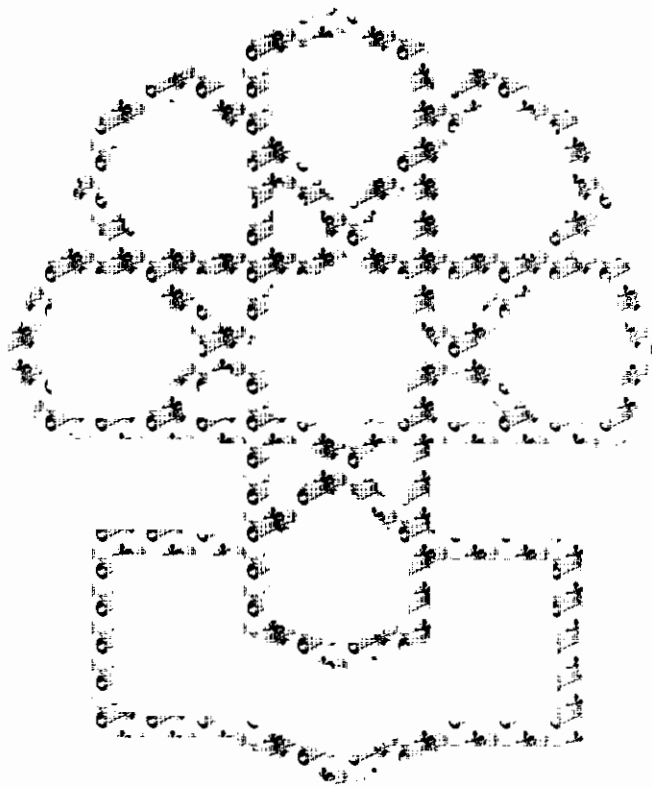

بحشی پیرامون بند «الف» تبصره ۲ لایحه بودجه سال ۷۸

معاونت پژوهشی

بهمن ۱۳۷۷

کار: دفتر بررسی‌های اقتصادی

این گزارش بنا به درخواست جناب آقای سهرابی نماینده محترم
مردم شیراز تهیه و تدوین گردیده است.

کد گزارش: ۱۶۰۴۲۶۴

براساس مفاد بند الف تبصره ۲ به مجامع عمومی یا شوراهای عالی شرکت‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت اجازه داده شده است با کسب نظر از سازمان برنامه و بودجه و به شرط:

- ۱- عدم کاهش ارقام مالیات و سود سهام دولت و بازپرداخت وام‌های داخلی و خارجی؛
- ۲- عدم افزایش میزان استفاده شرکت یا مؤسسه انتفاعی از محل بودجه عمومی، ارقام مربوط به بودجه سال ۱۳۷۸ را تغییر دهند.

نکات مهم

- ۱- این بند از تبصره ۲ در قوانین بودجه سال ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ نیز وجود دارد، با این تفاوت که در قوانین مذکور عدم رعایت بودجه مصوب به منزله تصرف غیرقانونی در وجوه عمومی محسوب گردیده است.
- ۲- با توجه به عدم انطباق زمانی بودجه‌ریزی کل کشور با بودجه‌ریزی شرکت‌های دولتی و عدم برگزاری مجامع عمومی یا شوراهای عالی برخی شرکت‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت تا تاریخ تقدیم لایحه بودجه کل کشور به مجلس شورای اسلامی، به‌طور مسلم تفاوت‌هایی بین عملکرد شرکت‌ها با ارقام پیش‌بینی شده وجود خواهد داشت.
- مشکل فوق ناشی از حذف فصل دوم قانون محاسبات عمومی (مصوب سال ۱۳۴۹) در سال ۱۳۶۶ است. فصل دوم قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۴۹ ناظر به چگونگی تهیه و تصویب بودجه بوده است. در تبصره یک و دو ماده ۲۷ و ماده ۲۹ این قانون نحوه تغییر ارقام هزینه و درآمد این قبیل شرکت‌ها و مؤسسات پیش‌بینی گردیده بود.
- در قانون محاسبات عمومی مصوب سال ۱۳۶۶ مفاد مواد مذکور وجود ندارد و بنابراین در قوانین بودجه سالانه موارد مذکور پیش‌بینی می‌گردد.
- ۳- مفاد بند «الف» تبصره مذکور به گونه‌ای است که اقلام مصارف بودجه شرکت‌های دولتی قابلیت تغییر چندانی ندارد. سهم سود دولت از سود مؤسسات انتفاعی، مالیات شرکت‌های دولتی، سود سهام شرکت‌های دولتی، بازپرداخت وام‌های داخلی و بازپرداخت وام‌های خارجی قابل تغییر نیست. بنابراین شرکت‌ها و مؤسسات مذکور تنها قادر به تغییر اقلام هزینه‌های جاری، بازپرداخت و دیعه دیون و سایر پرداخت‌ها، سایر حساب‌های تقسیم سود به استثنای اندوخته‌ها، هزینه‌های سرمایه‌ای و افزایش دارایی‌های جاری می‌باشند. با توجه به این‌که میزان استفاده شرکت‌ها یا مؤسسات انتفاعی از محل بودجه عمومی نیز قابل افزایش نیست، لذا مؤسسات مذکور تنها می‌توانند اقلام منابع بودجه‌ای را تغییر دهند که اثر آن بر روی بودجه عمومی دولت خنثی است و مسئولیت آن بر عهده خود شرکت‌ها می‌باشد.
- ۴- سیاست مالی شرکت‌های مختلف در بودجه‌ریزی آنها مشخص شده و بسته به نحوه مدیریت و در طول دوران فعالیت یک شرکت متفاوت خواهد بود، لذا بودجه‌ریزی شرکت‌های دولتی در مجلس شورای

اسلامی در حقیقت دخیل شدن در نحوه مدیریت شرکت‌ها و به طبع تعیین استراتژی مالی آنها می‌باشد. علاوه بر این که این امر تخصصی است موجب صرف زمان زیادی از مجلس محترم خواهد شد.

۵- پیشنهاد راه کارهای جدیدی که از یک طرف مشکلات مذکور را به دنبال نداشته باشد و از طرف دیگر موجب اتلاف منابع عمومی و بیت‌المال کشور نگردد نیاز به مطالعه دقیق منابع و مصارف شرکت‌های دولتی و روند تغییر آن نسبت به ارقام مصوب در سال‌های گذشته دارد؛ لذا زمان بیشتری برای ارائه آن لازم است. ضمن این که ارقام دقیق آن را طبعاً سازمان برنامه و بودجه می‌تواند به مجلس محترم ارائه نماید.

در کوتاه مدت می‌توان سازمان برنامه را مکلف به پیشنهاد تغییرات موضوع این بند به کمیسیون برنامه و بودجه، امور اقتصادی دارایی و تعاون و دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی کرده و تغییر نهایی را منوط به مدنظر قرار دادن نظرات کمیسیون‌های مذکور نمود.

جهت کسب اطلاعات بیشتر در مورد منابع و مصارف بودجه‌های شرکت‌های دولتی و تحلیلی در مورد آن، به گزارش این مرکز تحت عنوان «شرکت‌های دولتی در لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کشور» به کد شماره ۱۶۰۴۰۶۰ مراجعه فرمایید.

به پیوست بخش‌هایی از قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۴۹ و سال ۱۳۶۶ که در ارتباط با موضوع فوق است ارسال می‌گردد.